

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: **ECCLESIA DOMESTICA**

Autor práce: Bc. Ondřej Kulhavý

Obor studia: Teologie služby

Předložená diplomová práce spadá do oboru studia a splňuje základní požadavky na tento typ závěrečné práce. Poměrně originální je nejen téma, nýbrž i způsob zpracování. Ocenit je třeba rovněž použití většího množství cizojazyčných zdrojů. Jakožto oponent mám v „popisu práce“ poukázat zejména na slabiny práce, a tak se níže na některé zaměřuji, s úmyslem nabídnout autorovi zpětnou vazbu, která ho může orientovat v přípravě na obhajobu:

1) Ke gramatice a stylistice: Občas se objevují gramatické chyby, převážně špatné skloňování (s. 5, 7, 21, 22, 44), scházející písmena (s. 44), nadbytečná písmena (pozn. 94), a také stylistické nesrovnalosti (s. 38!, 55).

2) K terminologii: Místo „postkonciliární“ (obsah, část 3.2 etc.) by mělo být „pokoncilní“, autor má na mysli výhradně období po 2. Vatikánském koncilu. Sousedství „korporátní vědomí“ (s. 18) bych nahradil souslovím „komunitní vědomí“.

3) K formě: Zásadní nedostatky vidím v poznámkovém aparátu a způsobu odkazování – autor odkazuje v případě nepřímé citace formou přímé citace, tedy bez zkratky „srov.“! Již od začátku, viz pozn. 2 a 3, je také patrná určitá chaotičnost (poprvé správně bez zkratky „In:“, podruhé s ní). V pozn. 4 schází údaj o článku/paragrafu čili přesný odkaz. Odkaz na český odborný článek, poprvé pozn. 19, zcela bez identifikace autora zdroje, dále pozn. 31, 34, 40, 67 etc. Někde nejsou příjmení autorů zdrojů uvedena verzálkami. Vyskytují se ale naopak odkazy, kde je verzálkami téměř celý text, viz např. pozn. 44. Co se týká definice cíle, vyskytuje se jednak v úvodu (s. 5 „Práce se tedy zaměřuje na...“), jednak v části 1.1.2 („Namísto toho je cílem této práce...“), ale pak také v části Možnosti a cíle výzkumu (s. 10 „Cílem této práce je...“). Je to poněkud matoucí, byť inteligentní čtenář se více či méně zorientuje. Zůstává však otázka, co přesně tedy je (a není) cílem práce, resp. jak uvedené tři formulace nějak sjednotit, zda jsou kompatibilní a co vlastně přesně (ne)bylo a v jaké míře realizováno.

4) K obsahu si dovoluji položit následující otázky:

- Čtvrtá kapitola je z autorského hlediska klíčová – autor zde formuluje své závěry, mj. to „že jediný rozdíl mezi církví a církví domácí je v její velikosti...“ (s. 52), přičemž dále uvádí, že v domácí církvi (ecclesia domestica) existuje rovněž „církevní struktura“ (s. 53). O něco dále se autor nicméně vyjadřuje v tom smyslu, že „radikální hlasy, které volají po zbourání kostelů a návratu k domácím sborům“ nepředstavují řešení pro současnost (tamtéž). V jakém smyslu a jaké tedy, podle autora, existují v ecclesia domestica církevní struktury?
- A jak tomu rozumět, když autor nakonec za „nejlepší doporučení“ považuje to, „aby celková církev podporovala domácí církve tam, kde je to možné a žádoucí“ (s. 54)? Co přesně v tomto kontextu znamená „celková církev“, „podporovat“, „možné“ a „žádoucí“?
- Mám za to, že naznačené nejasnosti pramení z toho, že autor nijak explicitně a srozumitelně nerozlišil, zda téma pojednává a hodnotí z hlediska katolického či nekatolického, ač ve třetí kapitole pracuje převážně s katolickými dokumenty a odvolává se na Pavla VI. a Jana Pavla II. Není však toto rozlišení naprosto nepostradatelné?
- Klíčovou inspiraci čerpá autor ze studie J. C. Atkinsona (Family as Domestic Church), který mj. poukazuje s ohledem na koncept ecclesia domestica na epistemologický problém, neboť jádro tohoto konceptu je mystické, a proto jej moderní racionalista nemůže adekvátně pochopit (srov. s. 10). Co se týká epistemologie, autor v této souvislosti dospívá k závěru, že je potřeba uznat diverzitu tohoto konceptu, „protože Boha jistě nezajímají kategorie, do nichž v rámci našeho omezeného lidského vnímání koncepty zařazujeme, ale pouze způsoby, jimiž se může víra skutečně žít a co nejvíce plnit celé lidské společenství.“ (s. 54). Jaký je podle autora vztah mezi uznáním diverzity daného konceptu a Božím nezájmem o naše omezené vnímání? A v rovině rozumu – chce Atkinson říci, že daný koncept je přirozeným rozumem zcela neuchopitelný? Nezbyvá nám tudíž nic jiného než epistemologický fideismus?

Předloženou diplomovou práci navrhuji hodnotit jako *výbornou až velmi dobrou*, konečné hodnocení bude záviset na tom, jak autor svou práci obhájí.

Vojtěch Šimek, 19. 8. 2022